

Skavtinje in skavti
razmišljamo
globalno!

Delujmo skupaj
za svet miru
13.-20. november 2016

PREDLOG ZA AKTIVNOST NA SKAVTSKEM SREČANJU V OKVIRU TGU 2016

TEDEN GLOBALNEGA UČENJA

Delujmo skupaj za svet miru

TGU 2016

13. – 20. november 2016

BB: »Barvasti kloбуčki in moč besede!«

VV: »A gremo gor?«

IV (srečanje voda): »Detektivi«

PP: »Flaša konflikta«

SKVO: »Čas je za notranji mir«

#razmislijamoglobalno

#activeglobalcitizens

#globalnoucenje

#tgu2016

UVOD IN KONTEKST

Za življenje smo mami hvaležni vsak dan, ne le 25. marca, tudi proti samomoru se borimo vsak dan, ne le 10. septembra. V gozdu se počutimo domače in naravo varujemo vsak dan, ne le na dan Zemlje ... A kaj hitro nam življenje postane rutina in na tisto, kar se nam je zdelo tako logično, tako ključno, tako vsakdanje ... hitro pozabimo. Dnevi, posvečeni posebnim spominom/dogodkom/situacijam ali stanjem, nas opominjajo, da premislimo, če res živimo to, kar trdimo, kar so naše vrednote, kar imamo za temelj svojega delovanja.

Skavtska metoda, še bolj pa vrednote naše organizacije nas učijo odgovornosti in čuta do bližnjega, kritičnega mišljenja, spoštovanja in sodelovanja z naravo, povezanosti s svetom, čuta do domovine ter aktivnega, pobudniškega in ustvarjalnega odnosa do družbe. Kaj drugega je globalno učenje? Nič novega, si boste mislili, in z veseljem vam pritrdim – kaj drugega je »jamboree«, dogodek ki je rodil naše gibanje, kot veliki festival globalnega življenja, učenja, razmišljanja in dožemanja sveta? Prav imate – skavti smo globalni, naši bratje in sestre živijo v (skoraj) vseh državah sveta – in povsod »mislijo na drugega kakor na samega sebe«.

Zato smo evropski dogodek, Teden globalnega učenja (TGU), ki ga pod okriljem Centra Sever-Jug organizirajo države članice Sveta Evrope, z veseljem vzeli za svojega. Naj nam bo spodbuda, da v tednu, ki prihaja, pogledamo širše, iz okvirov vsakdanjega, a trdno znotraj našega poslanstva in vzgojnih načel.

Bodite pripravljeni!

Poverjenica za mednarodne odnose, Urška Mali Kovačič

Teden globalnega učenja (TGU) je vsakoletni dogodek, ki poteka že od l. 1999 dalje. V Sloveniji aktivnosti koordinira SLOGA – Platforma za razvoj, globalno učenje in humanitarno pomoč – v letošnjem letu že desetič, Skavti pa sodelujemo drugič. »Osrednja tema TGU 2016 je **»Delujmo skupaj za svet miru«**, ki se osredotoča na globalne vidike soočanja z migracijami in begunci, na izgradnjo miru, reševanje konfliktov, nenasilno komunikacijo, medkulturni dialog, spoštovanje človekovih pravic ...« (Vir: <http://tuditi.si/>)

SKAVTSKE AKTIVNOSTI V GLOBALNO SMER IN NAŠITKI

Pred vami so **predlogi aktivnosti** za posamezne veje. Vaša naloga je preprosta – preberite predlog, ki ustreza starostni skupini, ki jo vodite, in aktivnost **izvedite** na srečanju. Med izvajanjem aktivnosti se fotografirajte in fotografijo s kratkim opisom (lahko je to anekdota, kratko poročilo, zanimivost ...) objavite v FB Skavtski sobi. Hkrati pa fotografije pošljite tudi na: barbara.tehovnik@skavt.net. Zaželeno je, da ste na slikah v kroju, ni pa nujno. S **tem kratkim poročilom** ste izziv opravili in pridobili tudi našitek TGU! Vsak udeleženec aktivnosti (skavti, voditelji, gosti) dobi **našitek** skavtskega Tedna globalnega učenja. Letos pobiramo naročila za našitke preko [spletnega obrazca](#). Našitke boste prejeli okrog božičnih praznikov. Rok za kratko poročilo, ki ga pošljete po mailu, in naročilo našitkov je 1. december 2016.

»Teden kampiranja je vreden več kot pol leta teoretičnega učenja,« je menil že Baden-Powell. Mi se z njim strinjamo. Radi gremo od besed k dejanjem! Naj fotografije in poročila spregovorijo o izkušnjah, ki jo boste v Tednu globalnega učenja pridobili!

DELUJMO SKUPAJ ZA SVET MIRU

Letos smo se priprave aktivnosti oziroma spodbud za premike v globalno smer lotili malce drugače kot lansko leto.

Vzeli smo okvir štirih ključnih vrednot, ki naj bi jih vsaka skavtinja in skavt krepila tekom skavtskega programa – samostojnost, odgovornost, pristnost in skrb za zdravje. Znotraj njih smo brskali in **izpostavili** tiste kompetence (znanja, veščine, drže) preko katerih naj bi skavti krepili duh medsebojnega razumevanja in skupnega delovanja za mir na svetu. Izbrane kompetence so prilagojene vsaki starostni skupini in hkrati predstavljajo tudi smer, v katero želimo povabiti bobre, volčiče, izvidnike ter popotnike s predlagano aktivnostjo.

KOT SKAVT, SKAVTINJA ...

Pristnost: Spoštujem različnost in sprejemam ljudi, kakršni so.

Samostojnost: Znam ukrepati v konfliktnih situacijah.

Odgovornost: Zmorem premagovati svojo sebičnost.

Zdravje: Vzpostavljam in gradim odnose z drugimi.

Zvočna spremljava v ozadju so bili naslednji skavtski zakoni in seveda, skavtska obljuba.

Bober je dober!

Volčič misli na drugega kakor na samega sebe!

Skavt je prijatelj vsakomur!

Skavt je plemenit!

Delavnice so sicer razporejene po starostnih vejah, vendar si lahko posamezno delavnico izberejo tudi druge skupine. *Primer: Tudi voditelji se lahko odpravijo na delavnico "A gremo gor?" ali pa rešijo IV test, ki pomaga ozaveščati, kako se kot posamezniki lotimo reševanja konfliktov.*

Voditelji, ki ne marate šablonskih delavnic oziroma vam izbrane aktivnosti ne ustrezajo v tem času – vzemite aktivnosti zgolj kot predloge, spodbude ali pa kot odskočno desko za nove ideje in kljub temu pripravite ter ustvarite tisto novembrsko skavtsko srečanje v duhu Tedna globalnega učenja. Nič ne bo narobe, če aktivnosti prepletete tudi s trenutnim vzgojnim namenom (odgovornost do sebe, drugih in organizacije) – tako po svoje, s svojim voditeljskih ustvarjalnim navdihom in z obzirom na to, kaj je vaša skupina že dala skozi od začetka skavtskega leta.

Vsaka skupina je povabljena, da začne svoje srečanje z naslednjo molitvijo

Papež Frančišek:
Molitev za našo zemljo –
za vse, ki verujejo v enega Boga, vseмогоčnega Stvarnika

Vsemogočni Bog,
navzoč v vsem stvarstvu in v najmanjši izmed svojih stvari,
ti, ki s svojo nežnostjo obdajaš vse, kar biva,
napolni nas z močjo svoje ljubezni,
da bomo varovali življenje in lepoto.
Napolni nas z mirom, da bomo živeli kot bratje in sestre
in ne bomo nikomur škodovali.
Bog revežev in ubogih, pomagaj nam,
da bomo na tej zemlji skrbeli za zapuščene in pozabljene,
ki so v tvojih očeh veliko vredni.
Ozdravi naše življenje, da bomo svet varovali, ne pa ropali,
da bomo sejali lepoto, ne pa onesnaževali in uničevali.
Dotakni se src onih,
ki na škodo revežev in zemlje iščejo le dobiček.
Pomagaj nam odkriti vrednost vsake stvari,
da jih bomo začudeni zrlji, priznavali,
da smo globoko povezani z vsemi bitji na naši poti
k tvoji neskončni luči.
Hvala, ker si z nami vse dni.
Podpiraj nas, prosimo, v našem boju za
pravičnost, ljubezen in mir.

BB

»Barvasti klobučki in moč besede«

Povzetek:

Kdaj sem dober do sebe? Kdaj sem dober do prijateljev? Kdaj sem dober do družine? Kdaj sem dober do sveta? Kako izbiram svoje besede? Ali mi je mar kako se drugi počutijo, kadar rečem kaj lepega / grdega? Aktivnost razvija pestrost zaznave besed in odzivanja nanje pri otrocih. Kot skupina se učimo poslušanja drugega in krepimo potrpežljivost. Glavna misel aktivnosti bi lahko bila tudi "Beseda izrečena, ne vrne se nobena!"

Ključne besede: vaja za potrpežljivost, origami klobučki, uporaba lepih besed, moč in pomen besed, prepir in nesporazum, sprejemanje drugačnosti

Usmeritve:

Bober je dober!

Pristnost: Vem, da je svet velik in raznolik. Tiste, ki so drugačni od mene, sprejemam s prijaznostjo.

Samostojnost: Znam se opravičiti in sprejeti opravičilo. Vem, kaj pomeni prepir in nesporazum.

Odgovornost: Znam počakati, da pridem na vrsto.

Zdravje: Čutim potrebo, da se družim s prijatelji. Pogovarjam se spoštljivo in uporabljam lepe besede.

Trajanje: 70 minut

Pripomočki:

- barvasti papirji v 6 barvah (en set 6 barvastih papirjev za vodstvo + za vsakega BB 1-2 papirja / poskrbi se za sorazmerje 6 barv)
- Šablona za izdelavo klobučka → PRILOGA 1
- Velik žakelj / vreča za smeti
- Kopica jesenskega listja

Postopek*:

Uvod (10')

- Naredimo sproščen, spontan uvod, v katerem se z bobri pogovarjamo o besedah. Vprašamo jih, če poznajo pregovor "Beseda izrečena, ne vrne se nobena!" in če vedo kaj to pomeni. Malce jih poučimo na kaj naj bi se pregovor nanašal, če je to potrebno.

Izdelava klobučkov in moč besed (40')**

- Potem povemo, da bomo spoznali 6 različnih DRUŽIN besed in medtem naredili vsak en klobuček. Vsak si čisto naključno izbere en barvast list in naredi svoj papirnat klobuček.
- Vsaka barva klobuka predstavlja eno družinico besed in ima svojo moč. Povemo, da so v vsaki družinici tako lepe kot grde besede doma. Ko predstavimo barvo, tisti bobrički, ki so izdelali klobuk take barve, dodajo še kakšen svoj predlog besed iz te družine, da vidimo, če razumemo.

- RDEČA: skačemo od veselja in se smejimo ali pa smo žalostni in se jokamo (grde besede v tej družinici se povezujejo s kričanjem in besnenjem)
- RUMENA: "sej bo vse v redu", "super je", "dobro je bilo ko smo ...", v vsaki stvari najdemo nekaj dobrega
- BELA: ko imamo na glavi bel klobuček se pogovarjamo o tem, kaj smo se kaj naučili danes doma ali pa v šoli ... kaj kdo zna, kaj kdo ve ... "to je hiša", "avto ima volan". (grde besede tu so laži - "to je moje")
- ZELENA: domišljajske besede, "jaz sem maršovec in moj avto se vozi brez volana".
- MODRA: besede poslušanja "aha", "uvau", "če te prav razumem ...", "kaj želiš povedati" (grde besede tukaj so povezane s posmehovanjem)
- ČRNA: ko imamo na glavi črn klobuček smo taki mrki, se bojimo veliko stvari, se raje izognemo kakšnemu delu, veliko govorimo NE NE BOM ali pa MISLIM, DA TO NE BO DELOVALO, TO JE BEDNO (grde besede se tu pojavijo takrat, ko kaj zabrusimo nazaj, ko zaničujemo in oviramo drugega).

Lahko je že samo to dovolj in zaključimo s kratkim vodenim pogovorom, v katerem ozavestimo pomembnost ločevanja besed, ki vrejo iz čustev, tistih, ki vrejo ven iz nekih dejstev, ozavestimo kaj povzročajo pozitivne besede in kaj negativne v nas in v drugih ter se naučimo, da imamo mi moč, da izbiramo prave in pravične besede. Da ne sodimo ljudi, ampak komentiramo akcije, dogodke, dejanja, govorimo o čustvih, počutju, potrebah. Seveda so to kar težke zadeve za razlago bobrom, je pa dobro, da jih voditelji ozavestimo. Z bobri uporabljamo mehke, domače in enostavne stavke ter preverjamo, če se razumemo: Kateri klobuk nam je bil najbolj všeč, kateri je bil najbolj zabaven? Pri katerem klobuku nismo imeli dobrih občutkov.

Gremo ven (20')

- Ko spoznamo različne družinice besed, gremo ven in napolnimo veliko vrečo z listjem, ki ga najdemo na kakšnem kupu v okolici.
- Voditelj razloži, da je vsak listek v tej vreči "beseda". Pripoveduje eno resnično zgodbo, ki se večkrat zgodi v koloniji. Na primer kakšno, kjer se en bober zlaže ali pa reče kaj grdega nekomu drugemu. Enega bobra prosi, da stopi nekam visoko in raztrese celotno vrečo kar se da široko naokoli. Če je možno, naj se še veter izkoristi, da raznese listje daleč naokrog. Kakšno listje naj pade tako, da ga je nemogoče doseči.
- Potem se bobre povabi, da poberejo prav vsak listek – čisto vsak listek, ki je bil vreči.
- Namen je, da se tega ne da narediti. Da tudi ne vemo več, kateri listek je sploh bil v vreči in kateri ne. Ob tem voditelj razloži, da je tako tudi z besedami. Ko jih enkrat spustimo ven iz ust, jih je nemogoče vzeti nazaj. In laž, ki jo na hitro stresemo/izrečemo – lahko pride tako daleč, do ušes ljudi, ki jim sploh nismo nič povedali – in dela škodo in prepir.
- Zatorej le pazimo, kaj rečemo in kako uporabljamo moč besed.

* Zahtevnost pogovora nujno prilagodite vaši skupini.

** Namesto celotnega dela o klobučkih lahko pripravite aktivnost, ki izpostavi le "lepe" in "grde" besede in njihovo moč.

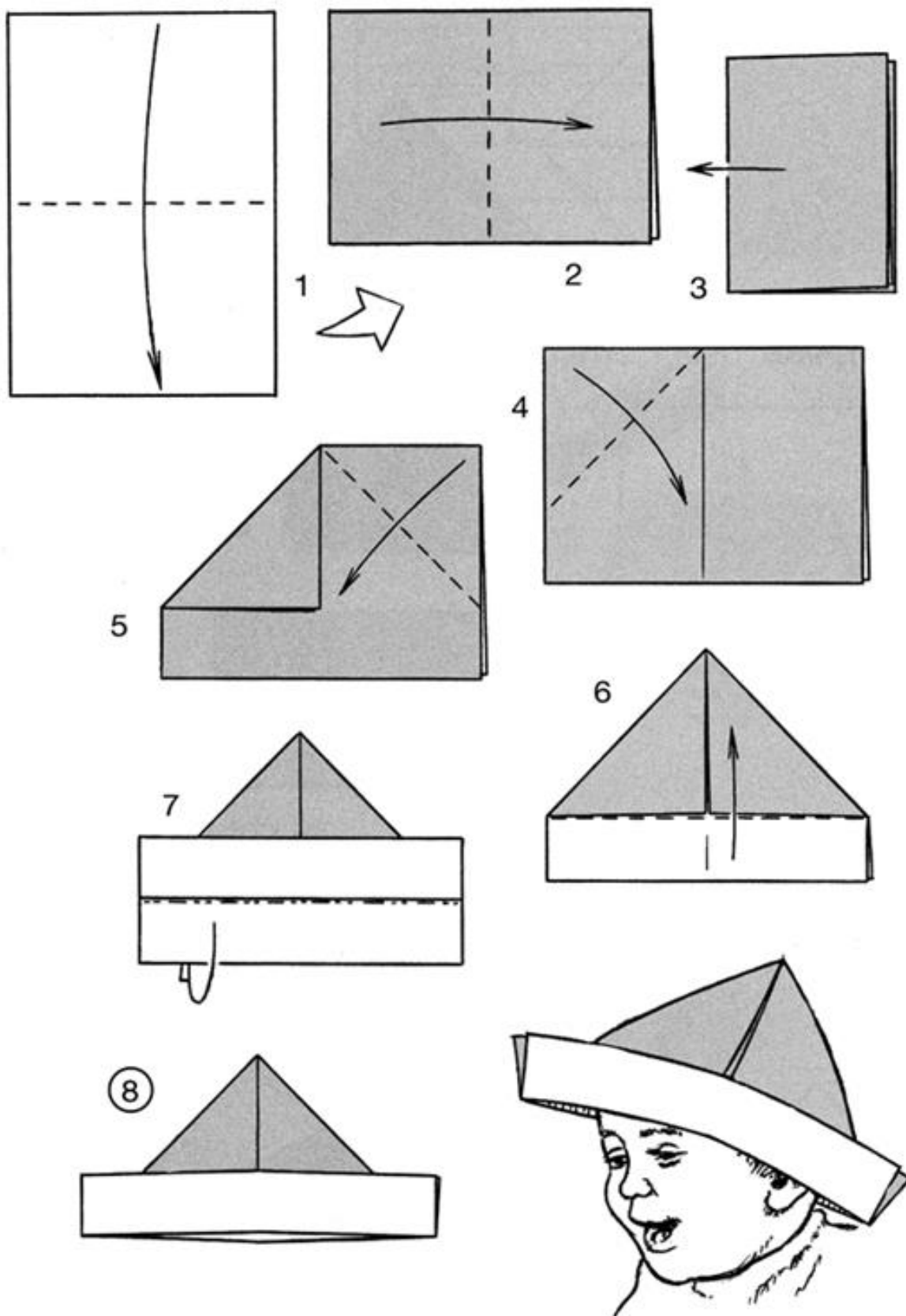
Avtorica delavnice za BB je idejo črpala iz pravljice, ki uči o moči besed »Jabolka gospoda Peabodyja« in vaje 6 barvastih klobukov, ki jo Edward de Bono priporoča za boljše medsebojno razumevanje od starosti 5 let naprej.

Dodatno branje za voditelje:

1. »Alenka Rebula: [Besede nas vodijo](#)«. 2. Madonna (2004): Jabolka gospoda Peabodyja

PRILOGA 1 – Šablona za BB barvaste klobučke

VV

»A gremo gor?«

Povzetek:

Vsi smo del velikega širnega sveta in v njem igramo vsak svojo vlogo. Če se tega zavedamo in upoštevamo pravila sobivanja, prispevamo k večjemu miru v naši skupini in v svetu. Vsak posameznik tekom aktivnosti izkusi, da je pomemben del celote. Če namreč želimo, da srečanje uspe, morajo posamezniki najprej odgovorno izpolniti nalogo in nato biti pripravljeni deliti svoje stvari, ki so jih prinesli v nahrbtnikih. Aktivnost volčičem odpre obzorje in širino ter jim pomaga, da z enega malega hribčka gledajo dlje in še dlje.

Ključne besede: izkustveni pohod / obisk, delim svoje stvari, vzpostavljam zdrave odnose z drugimi

Usmeritve:

Volčič misli na drugega kakor na samega sebe!

KOT VOLČIČ, VOLKULJICA ...

Pristnost: V ljudeh, ki so drugačni od mene, vidim prijatelje. K njim pristopam enako kot k sebi podobnim. Z veseljem povabim vsakega k igri ali pogovoru.

Samostojnost: Ko pride do neprijetne situacije, se ne ustrašim. Sprejem jo kot nekaj, iz česar se lahko vsi nekaj naučimo. Poslušam stisko drugega in izrazim svojo. Znam se pobotati.

Odgovornost: Zmorem deliti svoje stvari z drugimi. Upoštevam pravila igre (tako v šoli kot tudi doma in med prijatelji).

Zdravje: Znam tekmovati z drugimi na zdrav način. Odgovarjam na vprašanja drugih in jih tudi sam kaj vprašam.

Trajanje: 1h (oz. odvisno od dolžine pohoda ter dolžine piknika po pohodu)

Pripomočki:

- Toliko stvari kot je VV v krdelu – primer spiska stvari je spodaj
- Zemljevid → Gall-Petersova projekcija sveta (poleg zemljevida, ki ga prinese VV voditelj, nujno priskrbi tudi zemljevid od lanskega Tedna globalnega učenja).
- Zastava EU (lahko samo v obliki barvnega printa na A4)

Postopek:

PRED SREČANJEM: Vsak VV dobi navodilo, da naj prinese eno od spodnjih stvari na srečanje oz. navodilo, da bo na prihodnjem srečanju zadolžen za določeno nalogo (pesmica/bans). Volčiče prosite tudi, da naj stvari prinesejo v nahrbtniku, ker boste šli na kratek izlet. Tik pred srečanjem voditelj preveri, če so vsi prinesli svoje stvari oz. če se spomnijo zadolžitve. Za vsak slučaj ima voditelj par zadev še na rezervi.

Primer: spisek stvari za 20 VV-jevcev

- 10 x sadež za malico
- 2x steklenica vode
- 2x šotorka
- Zemljevid vaše okolice / kraja / občine ...
- Globus (za tiste, blizu Ljubljane : globus si je možno izposoditi tudi v skavtski pisarni)

- 1x paket svinčnikov/barvic
- 1x paket flumastrov
- velik papir ali plakat
- pesmico, ki jo vsi znamo

NA SREČANJU: Voditelj povabi celotno krdelo, da se odpravi na pot – na hrib. Na vrhu hriba se razgledate. Skupaj določite, kje se nahajate in poskusite svoje »mesto v svetu« čim bolj razdelati.

Najprej dajte navodilo, da vsi zaprejo oči in pomislijo na sebe. Na svoje ime. <i>Del katere skupine pa si ti in ti in ti ... Ozavestite krdelo.</i>	Vzamete plakat in pisala iz nahrbtnikov in narišete enega človečka v sredino plakata. <i>Okrog človečka zapišete/narišete še krdelo.</i>
Potem vprašate, kje se nahajate. Določite ime hriba / točke, kjer ste.	Ime ali podobo hriba označite na plakatu, kot si jo predstavljajo VV okrog človeka/krdela. Lahko se riše, lahko pa tudi samo krogec naredijo okrog.
Potem vprašate, kje se nahaja ta hrib.	Razpakirate zemljevid in poskusite čim bolj natančno na plakat zarisati in zapisati tudi kraj, kjer stoji ta hrib.
Če je možno povprašate še po občini.	Zapišete/narišete občino na plakat.
.... po regiji ...	...*
Potem počasi preidete na državo.	VV narišejo Slovenijo , kot si jo sami predstavljajo. Naj objema vse to kar ste narisali do sedaj. Tu zraven zapišete še Slovenski skavti .
Se pomenite o kontinentih in če gre vse po sreči, VV ugotovijo, da se Slovenija nahaja v Evropi. Tu se lahko pogovorite o različnih zemljevidih. Pri nas, da imamo Evropo v sredini, v Avstraliji pa imajo take zemljevide, da je Avstralija v sredini ipd. Voditelj lahko pove tudi, da noben zemljevid ni pravilen, le na globusu lahko vidimo dejansko velikost in obliko celin...***	Razpakirate in pokažete Gall-Petersovo projekcijo sveta (zemljevid) in kontinente na globusu . Pokažete tudi zastavo EU.**
Svet	Narišete še zadnji krog in označite/ozavestite, da je to svet . **** Če želite lahko zraven narišete še BIPI -ja, ki je ustvaril svetovne skavte ☺.

* Vmes spodbujate VV, da najdejo še dodatne plasti ... Na primer: dolina/kotlina, vzhodna Slovenija, zahodna polobla Zemlje. Cilj je, da se jih določi največ, kolikor se jih lahko. Dokonča se s »svetom«.

** Če nimate Gall-Petersove projekcije, ki ste jo lani prejeli na A3 kartonu, si jo lahko ponovno tiskate. Najdete jo na spletni strani projekta Skavtinje in skavti razmišljamo globalno (www.skavti.si).

*** Zemljevid, ki smo ga navajeni, je leta 1569 razvil Mercator, namenjen je bil mornarjem, ki so pluli po svetu, da so lahko pravilno navigirali, seveda pa ima tovrstni zemljevid tudi politično/historično ozadje (npr. vplivnejše države v tistem času, na vrhu, večje od manj vplivnejših, doba kolonializma- še danes projekcija subtilno daje večjo veljavo ZDA, Evropi, zahodu na splošno ipd.) Gall-Petersova projekcija pa temelji na resničnem prikazu velikosti, (ne nujno v pravilni obliki) kontinentov. Kot dodatno branje/video material za izvajalce: <https://www.youtube.com/watch?v=vVX-PrBRtTY> (West wing, epizoda 16).

**** Plakat lahko ustvarite tudi po tem, ko pridete nazaj dol s hribov v skavtsko sobo. Če ne zmorete izpeljati pohoda, je lahko izhodišna točka tudi skavtska soba. Tu ste potem pozorni še na plasti kot so »jaz-skavtska soba-župnišče/hiša-ulica-kraj-občina ...«.

Ko končate z ustvarjanjem plakata, razpakirate še šotorke in malico ter si privoščite piknik in pesem, igro ali bans (*Sem jaz gradil družinico, Po širnem svetu, ...*).

Plakat slikate in objavite na FB Skavtski sobi. Slikanje plakata lahko združite tudi s skupinsko sliko.

Avtorica delavnice za VV je idejo črpala na podlagi pripovedovanja dobre prakse iz stega Domžale 1.

IV (SREČANJE VODA)

»Detektivi«

Povzetek:

Kako lahko treniramo reševanje konfliktov? Preprosto kot je naslednji račun $A + B = C$. Aktivnost je zaokrožena tako, da najprej A: izvidniki in vodnice preverijo sami sebe, kako se lotevajo reševanja konfliktov, nato B: preverjajo druge, iščejo dobre prakse, se učijo na izkušnjah drugih in nato C: seštejejo vse skupaj in ustvarijo novo učno izkušnjo, ki jo delijo z ostalimi. Tekom delavnice izvidnik in vodnica pridobita marsikatero novo besedo za lastna čustva in lastne vzorce obnašanja. Medtem ko se igrata detektive, urita večini poslušanja in povzemanja, ki sta ključni pri iskanju kompromisov in rešitev v življenju.

Ključne besede: raziskovanje, navezovanje stikov z drugimi, besede za čustva in odnose, moč konflikta in nespোরazuma, prijazno pristopanje k ljudem in skrb za veselo vzdušje

Usmeritve:

**Skavt je prijatelj vsakomur!
Skavt je plemenit!**

KOT IZVIDNIK, VODNICA ...

Pristnost: *V raznolikosti vidim priložnost za učenje in zanimiva spoznanja. Odprt sem za nova prijateljstva.*

Samostojnost: *Ko zaznam konflikt, ga poskušam obrniti v dobro vseh, ne glede na to, ali sem vpleten ali ne. Trudim se, da obe sprti strani slišita potrebe drugega in pomagam pri snovanju rešitve.*

Odgovornost: *Zavedam se, da moja dejanja vplivajo na ljudi v moji bližnji in daljni okolici. Delujem tako, da nikomur in ničemur ne škodim.*

Zdravje: *Drugim ljudem se ne izogibam, ampak k njim prijazno pristopam. Zmorem se pogovarjati z drugimi o različnih temah. Skrbim za veselje oz. pozitivno vzdušje v družbi.*

Pripomočki:

- A: Kopije testa za vsakega v vodu (PRILOGA 2) + svinčniki
- B: Kamera, fotoaparati, diktafoni, beležnica in svinčnik – vse kar potrebuje pravi detektiv.
- C: Dva velika plakata in flumastri.

Postopek:

Voditelji čete: pogledajte gradivo in pri posredovanju naprej vodnikom/podvodnikom preverite, če razumejo besede konflikt (nesporazum, prepir, spor ...) in kompromis (sporazum, kjer vsaka stran malce popusti) ...

A = Vsak sam

Na vodovem srečanju vsak zase reši test (PRILOGA 2 – pozor: 3 strani so vse skupaj) in ugotovi pri sebi, na kakšen način se spopada s konflikti, nespোরazumi. Nato se skupaj cel vod pogovori s pomočjo naslednjih vprašanj:

Kako se mi je zdelo?

Me je kaj presenetilo?

Česa ne razumem najbolje?

B = Detektivska raziskava

Drugi del srečanja namenimo detektivskemu pohodu po bližnji okolici. Raziskujemo kako drugi ljudje (različnih starosti) rešujejo spore in konflikte. Lahko tudi pokličemo koga po telefonu. Vodniki se lahko odločite in date to nalogo izvidnikom in vodnicam že pred srečanjem – kot pripravo na srečanje, da doma povprašajo svoje bližnje in prijatelje – stare starše, vzgojitelje, učitelje, sosede, prijatelje. Zastavimo preprosto vprašanje – »**Kako pa ti rešuješ konflikt?**« Lahko tudi bolj po domače »**Kaj narediš, ko se s kom skregaš?**« Potem pa se prepustite vsemu, kar bodo mimoidoči v svoj odgovor vključili. **Vaš cilj je, da nabereite čim več različnih nasvetov in načinov reševanja konfliktov.** Če ste prave face, povejte ljudem, ki jih srečate, da to delate v sklopu Tedna globalnega učenja, ki se ta trenutek dogaja po vseh evropskih državah.

C = Kolaž ugotovitev

Po detektivskemu pohodu se zopet zberemo v skavtski sobi in pripravimo dva plakata.

Na enega nanizamo vse tiste nasvete in načine za reševanje konfliktov, ki jih že poznamo od prej in so nam domači.

Na drug plakat zapišemo to, kar smo se novega naučili (bodisi iz tistega testa, ki smo ga reševali na začetku, bodisi iz detektivskega pohoda) in kar se nam je zdelo kot koristen nasvet za prihodnje reševanje konfliktov.

Plakata opremimo z ustreznimi naslovi (*dobrodošla ustvarjalnost tako pri poimenovanju plakatov kot tudi pri oblikovanju*), fotografiramo in delimo na FB Skavtski sobi – saj so recepti za boljše medsebojno razumevanje zagotovo tisto, kar je vredno deliti v tem svetu!

Avtorica delavnice za IV je izhajala iz obstoječih aktivnosti, ki jih izvajajo na treningih za mediacijo in reševanje konfliktov – od tam tudi test, ki ga posamezni skavti lahko rešijo za prepoznavanje prevladujoče strategije, ki jo uberejo pri soočenju s konfliktom. Pomoč pri iskanju gradiva in pripravi delavnice: P. Slakan Vujasinovič.

PREDLOG ZA ČETE, KI BI SI ŽELELE SKUPEN ZAKLJUČEK:

Voditelji čete date navodilo vsem vodnikom, da prinesejo ustvarjene detektivske plakate na srečanje celotne čete ter da naj pripravijo kratko predstavitev njihove detektivske akcije (kako in kje so vse iskali načine za reševanje problemov, prepиров, nesporazumov, konfliktov ...).

Srečanje čete začnete z **molitvijo** papeža Frančiška, ki jo najdete na začetku tega gradiva, sledijo **predstavitve po vodih**, zaključite pa s **skupno igro (HITRA PODOAJA)** preko katere se boste krepili v večini iskanja **različnih** rešitev na določen problem.

Pripomočki za skupno igro: teniška žogica (ali več) + štoparica (ali več) + papir in svinčnik za zapis časov.

Igra: HITRA PODAJA

Skupina naj bo velika največ 15 IV. Če je četa večja, se razdelite v manjše skupine, tako da bo v vsaki skupini največ 12–15 ljudi.

Vsaka skupina dobi teniško žogico in enega spremljevalca/voditelja, ki bo štopal ter zapisoval čase.

Določi se prvega IV, ki začne in poda žogico čez krog drugemu. Žogico si skupina poda tolikokrat, da je vzorec jasen. Vsak dobi in poda žogico samo enkrat. Začne in konča se vedno v rokah iste osebe. Tisti IV, ki je začel, tudi konča. Vsak mora vedeti od koga mora dobiti in komu mora podati žogico. Ko je skupina pripravljena, voditelj izmeri in zapiše *osnovni čas*, ki je potreben za podajo žogice po vzorcu od štarta do konca. Potem jim kot voditelj poveste cilj igre in izziv:

CILJ = kar se da najhitreje žogico podati od štarta do konca po vzorcu.

IZZIV = najti vsaj 4 različne načine, kako lahko to storijo.

PRAVILA = žogica mora iti nujno po vzorcu in vsak IV mora imeti žogico vsaj za trenutek samo v svojih rokah (s tem praktično povemo, da ne sme zgolj en IV držati žogice cel čas in jo potegniti čez roke vseh).

Ko skupina najde prvo rešitev, pokliče voditelja, da jih štopa. Isto potem za drugo, tretjo in četrto rešitev.

Namen igre v končni fazi ni toliko v času, temveč v tem, da kot skupina najdemo čim več možnih rešitev problema. Čas je zgolj spodbuda.

Če ne gre, lahko voditelj da skupini namig, da ni nujno, da stojijo v krogu (toda če se le da, pustite, da sami pridejo do te rešitve).

Primeri 4 rešitev: original krog in poskus čim hitrejših podaj; menjava mest v krogu, tako da stojijo po zaporedju vzorca en zraven drugega; žogico položijo na stalno mesto in se jo dotaknejo po vzorcu; žogico spustijo skozi »stolp rok« iz vrha navzdol, medtem ko se prvi premakne čisto iz vrha čisto na dno stolpa rok in zaključi »krog«.

Na koncu zaključite skupaj, tako da se cela četa postavi v krog in se pogovorite s pomočjo naslednjih vprašanj (vprašanja lahko tudi sami oblikujete, prilagodite):

- Ali ste preizkusili vse ideje, ali ste izbrali samo nekatere?
- Katero znanje in veščine ste uporabljali, ko ste iskali rešitve? Kaj je najbolj pomagalo?
- Kolikokrat se potrudite, da bi našli še kakšno drugo rešitev konflikta? Se vedno zadovoljite s prvo?
- Katera rešitev je bila pri vas najhitrejša? Kaj bi se lahko naučili iz tega?

Igra za skupni zaključek Detektivske aktivnosti v četi je vzeta iz knjige »The big book of conflict resolution games, Mary Scannel (2010)«.

PRILOGA 2 (3 strani)

IV TEST (A faza) – Kako JAZ rešujem konflikte?

Pred seboj imate večje število pogovorov in trditev, ki se nanašajo na različne načine reševanja konfliktov. Vsako trditev pazljivo preberite in označite kot velja za vas.

TAKO RAVNAM

	Skoraj vedno	Pogosto	Včasih	Redko	Skoraj nikoli
1. Lažje je preprečiti prepir, kot pa se iz njega umakniti.	5	4	3	2	1
2. Če ne moreš pripraviti drugega, da bi mislil tako kot ti, ga prisili, da stori tako, kot ti misliš.	5	4	3	2	1
3. Prijazne besede zmehčajo trda srca.	5	4	3	2	1
4. Popraskaj me po hrbtu in jaz bom popraskal tebe.	5	4	3	2	1
5. Pridi in se bova pogovorila.	5	4	3	2	1
6. V prepiru je najmodrejši tisti, ki prvi utihne.	5	4	3	2	1
7. Moč vedno zmagata nad pravico.	5	4	3	2	1
8. Gladke besede zgladijo pot.	5	4	3	2	1
9. Bolje pol hleba kot nič.	5	4	3	2	1
10. Resnica je v znanju in ne v mnenju večine.	5	4	3	2	1
11. Nič ni tako pomembnega, da bi se za to splačalo boriti.	5	4	3	2	1
12. Dober zmagovalec je tisti, ki požene nasprotnika v beg.	5	4	3	2	1
13. Ubij svojega nasprotnika s prijaznostjo.	5	4	3	2	1
14. Poštena delitev ne povzroča sporov.	5	4	3	2	1
15. Vrtaj in vrtaj in našel boš resnico.	5	4	3	2	1
16. Izogibaj se ljudem, ki se ne strinjajo s tabo.	5	4	3	2	1
17. Tisti, ki verjame v zmago, tudi zmaga.	5	4	3	2	1
18. Prijazne besede so veliko vredne, a ne stanejo dosti.	5	4	3	2	1
19. Najbolj pravično pravilo je »zob za zob«.	5	4	3	2	1
20. Iskrenost, poštenost in zaupanje premikajo gore.	5	4	3	2	1
21. Najboljši način za reševanje konfliktov je, da se jim izogneš.	5	4	3	2	1
22. Človek, ki je odločen, da ne bo pobegnil, požene v beg nasprotnika.	5	4	3	2	1
23. Prijaznost zmaga nad jezo.	5	4	3	2	1
24. Kadar oba popustita za polovico, je poravnava poštena.	5	4	3	2	1
25. Pridi na dan s svojimi konflikti in se sooči z njimi, samo tako boš odkril najboljšo rešitev.	5	4	3	2	1

Seštejte točke za vsako strategijo:

IZOGIBANJE:

Št. trditve	1	6	11	16	21	VSOTA

PREVLADOVANJE:

Št. trditve	2	7	12	17	22	VSOTA

PRILAGAJANJE:

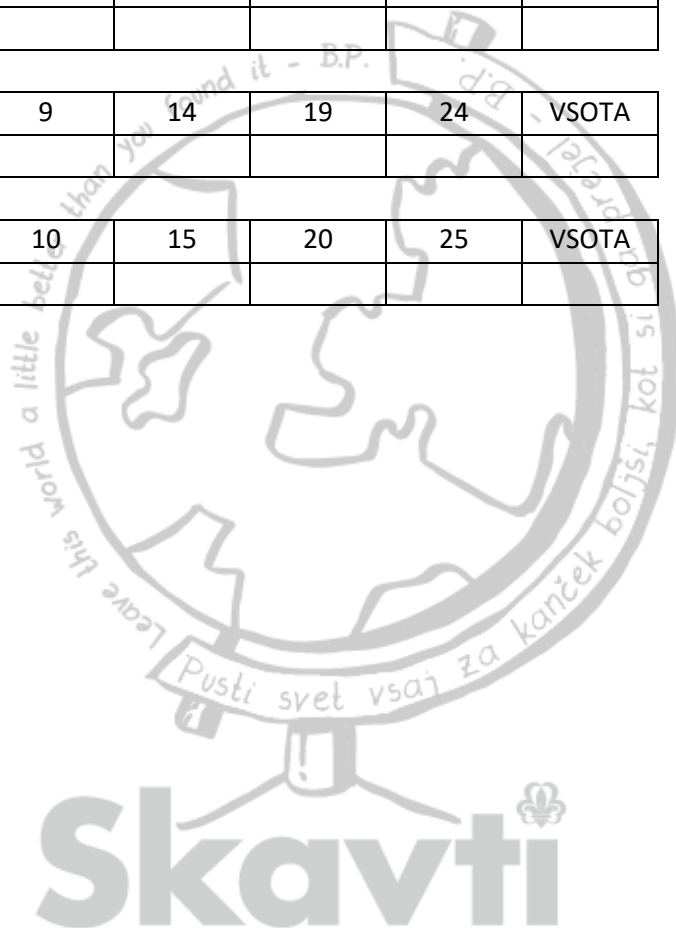
Št. trditve	3	8	13	18	23	VSOTA

KOMPROMIS:

Št. trditve	4	9	14	19	24	VSOTA

SOOČENJE:

Št. trditve	5	10	15	20	25	VSOTA

Visoko število točk pomeni pogosto uporabo te strategije in obratno. Najvišje število točk pomeni prevladujočo strategijo, naslednja strategija pa je pomožna strategija za primer, kadar prva ni uspešna. Lahko se zgodi, da imaš dve glavni ali dve pomožni strategiji (glede na število točk).

1. IZOGIBANJE, UMIK (ŽELVA)

Želve se umaknejo v svojo lupino, da bi se prepiru izognile. Odpovedo se svojim osebnim ciljem in včasih tudi odnosom z drugimi prijatelji. Izognejo se pogovorov, ki so jim zoprni, kot tudi ljudem, s katerimi so v konfliktu. Prepričane so, da je poskus reševanja konflikta že vnaprej obsojen na propad.

2. PREVLAĐOVANJE (MORSKI PES)

Morski pes poskuša nasprotnika obvladovati s silo in ga prisiliti, da sprejme njegovo obliko rešitve spora. Odločen je svoj cilj doseči za vsako ceno. Ne zanimajo ga potrebe drugih in mu ni do tega, da bi drugim ugajal. Morski psi delijo ljudi na zmagovalce in poražence, sami seveda želijo biti zmagovalci. Zmaga jim daje občutek ponosa in uspeha. Tipičen način reševanja konfliktov je napad na nasprotnika, ki mu želijo svojo premoč dokazati na ta način, da ga preplašijo ali zasujejo z argumenti.

3. PRILAGAJANJE (MEDO)

Za medvedke je odnos do drugega velikega pomena, njihovi osebni cilji pa so jim malce manj pomembni. Želijo si predvsem, da bi jih drugi ljudje imeli radi. Nesporazume skušajo zgladiti, navadno prehitro, in doseči da bi bilo vsem vse prav, ker jih je strah, da bi bil drugi prizadet in da bi se odnos pokvaril.

4. KOMPROMIS (LISICA)

Lisice so srednje zainteresirane tako za svoj cilj kot za odnos, zato iščejo kompromise. Pripravljene so se delno odpovedati svojemu cilju in poskušajo drugega prepričati, naj stori podobno. Iščejo rešitev, s katero bi obe strani nekaj pridobili, pa čeprav za nobeno stran rešitev ni ravno idealna.

5. SOOČENJE (SOVA)

Sove visoko vrednotijo tako svoje želje in cilje kot tudi odnose z drugimi ljudmi. Nesporazume vidijo kot probleme, ki jih je potrebno in možno rešiti, zato iščejo takšno rešitev, ki bo všeč vsem. Nesporazume doživljajo kot možnost za izboljšanje odnosov s prijatelji.

PP

»Flaša konflikta«

Povzetek: O konfliktih se v skupinah premalokrat poglobljeno pogovarjamo, pozabljamo na empatično doživljanje konflikta, na iskanje skupnih rešitev in dogovorov kako naprej. Zavedati se moramo, da konflikti sami po sebi niso nič slabega. So super podlaga za spremembe. Preko aktivnosti bodo popotniki in popotnice ozavestili, da so konflikti tudi sestavni del dela v timu. PP se bodo opredelili in spregovorili v varnem okolju kako razumejo pojme »konflikt«, »kompromis«, »kritika«, »konsenz«. Naučili se bodo prepoznati nekatere sprožilce konfliktov ter se naučili, da konflikti omogočajo osebno rast ter boljše komunikacijo v klanu. Na koncu aktivnosti PP ozavestijo, da lahko konflikt uniči ali pa okrepi skupino. Vse pa je odvisno od nas/njih, v katero smer bomo zavrteli flašo konflikta.

Ključne besede: konflikt, kompromis, odgovornost do drugega, razumeti in znati zagovarjati svoja stališča, konflikt kot priložnost za učenje, konstruktivno reševanje, sprejemanje raznolikosti, majhna sprememba v mišljenju lahko povzroči ogromne premike

Usmeritve:

**Skavt je prijatelj vsakomur!
Skavt je plemenit!**

KOT POPOTNIK/ POPOTNICA ...

Pristnost: Skupaj z različnimi ljudmi odkrivam bogastvo raznolikosti. Sprejemam vse in jih vključujem v svoje življenje brez razlik. Raznolikost pozitivno vrednotim. Sem spoštljiv do drugih ne glede na raznolike vrednote in prepričanja.

Samostojnost: Zavedam se, da je konflikt lahko priložnost za učenje. To delim tudi z drugimi in dajem pobudo za mirno razreševanje. Razloge za konflikt sem sposoben dobro raziskati in presoditi, katere potrebe vpletenih se skrivajo za razlogi. Preko pogovora znam rešiti večino konfliktov oz. oblikovati rešitve zanje.

Odgovornost: Vem, kaj pomeni posvetiti se drugemu, drugemu nameniti svoj čas, stvari in denar. S pomočjo služenja se večkrat spomnim na skavtsko načelo odgovornosti do drugega.

Zdravje: Zavedam se, da moje družbeno udejstvovanje prav tako pomembno prispeva k mojemu zdravju kot skrb za fizično telo. Trudim se vzpostavljati in negovati pozitivne in sproščene odnose z ljudmi okoli mene. V odnose vstopam kot enakovreden partner. V odnosih z drugimi ohranjam svojo identiteto.

Trajanje: 1,5h

Pripomočki:

- 4 plakati pripravljene vnaprej: se strinjam/se ne strinjam/delno se strinjam/odvisno
- Listki z nalogami za 1-minutne igrane prizore
- Tabla/flipchart + krede/flumastri

Postopek:

1. KJE SI? (9 trditve)
2. IGRA KONFLIKTOV
3. POGOVOR IN NOVO ZNANJE
4. KJE SI? (3 trditve)

KJE SI?

Predpriprava – v štiri kote nalepimo plakate.

Preberemo trditve in popotnike povabimo, da stopijo v tisti kot, ki najbolj opisuje njihovo stališče do prebrane trditve. Po vsaki prebrani trditvi povabimo PP, da malce argumentirajo svoja stališča ... Voditelj sam presodi, koliko PP povabi, da spregovori (glede na stopnjo dinamike v skupini ali pa glede na čas, ki ga imate na voljo).

1. **Osebni konflikti v skupini so znamenje nezrelosti oseb v ekipi.**
2. **Diplomatski jezik je za klan preveč uraden, a nikoli ne škodi biti vljuden.**
3. **Kompromis vedno pomeni poraz. Naš cilj je brezpogojni konsenz.**
4. **Tudi, če moramo zelo nujno rešiti nalogo, ima rešitev konflikta v skavtskem timu* absolutno prednost.**
5. **Dober mentor je pripravljen spremeniti svoje mnenje, da bi ekipa dosegla soglasje.**
6. **Ko se pojavi konflikt, si vzemite odmor, se nasmejte dobremu vicu in pojdite na sprehod.**
7. **Ultimat le redko vodi do uspešne rešitve.**
8. **Bolje zadržati jezik za zobmi, kot ustvarjati konflikt v skupini.**
9. **Ob zaporednih konfliktih v skupini je smiselno razmisliti o spremembi članov skupine.**

* skavtski tim = katerakoli skupina skavtov, ki sodeluje z nekim namenom.

IGRA KONFLIKTOV (sprožilci konfliktov)

Predpriprava – na listke napišemo situacije za igrane prizore.

V klanu se razdelite po dva in dva. Vsak par dobi en skrivni listek, na kateremu je zapisan sprožilec konflikta in navodilo, da zaigrajo 1-minutni prizor take situacije. Voditelj po 1 minuti prizor ustavi in povpraša ostale »Kaj se vam zdi, da je bil tukaj razlog za prepir/nesporazum/neprijetno počutje?« Če so igranja napačna, igralci naglas povedo, kaj so imeli napisano na listku.

Listki z nalogami za 1-minutne igrane prizore

- PP pridejo na PP izlet z različnimi nameni.
- Nestrinjanje s pravili.
- Ne-enakovredna razporeditev zadolžitev.
- Različne vrednote in verovanja.
- Pretirana zaskrbljenost zgolj zase.
- ... Zapišite na dodatne listke še kakšne po lastnem izboru – takšne, ki se bolj pogosto dogajajo v vaši bližini.

MALCE ZNANJA NE ŠKODI

Ta del lahko prevzame tudi kdo od popotnikov in vodi pogovor, v katerem se pogovorite o konfliktih.

Če želimo konflikt kar se da učinkovito obvladovati, moramo poznati in razumeti kje (okolščine) se poraja in vzroke zanj.

Predstavite vrste konfliktov in **poskusite določiti vsaj en ali dva primera za vsako vrsto iz vaših lastnih izkušenj.**

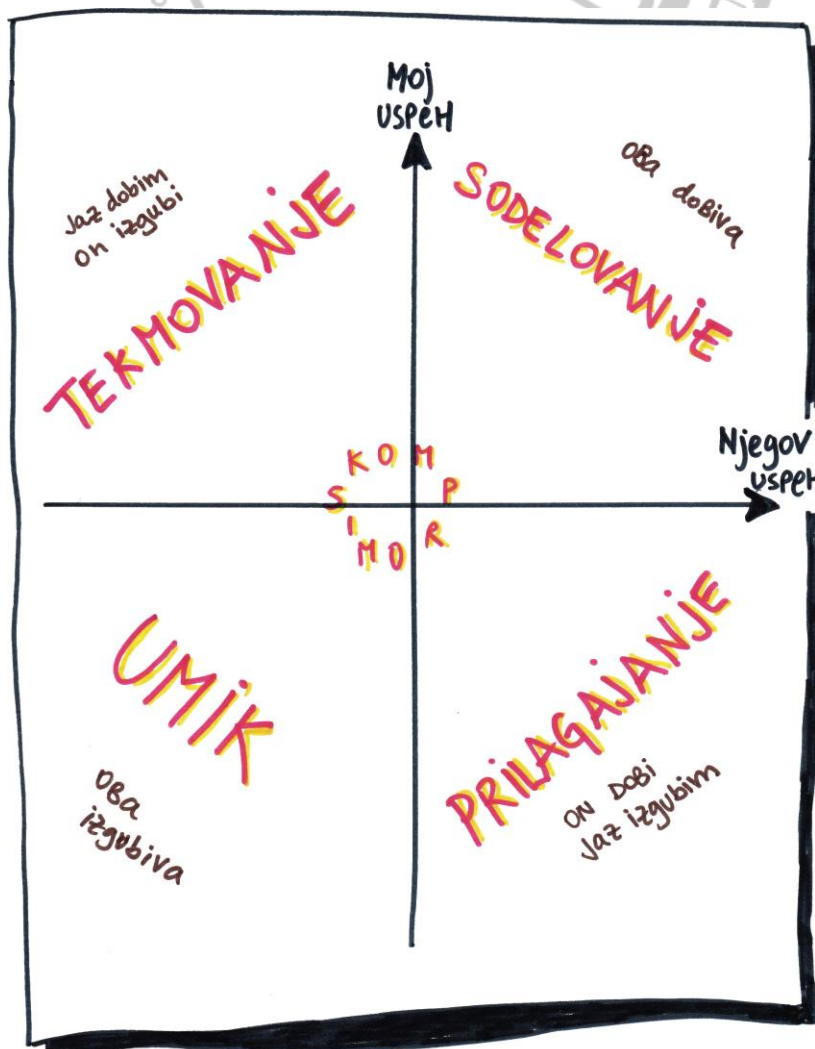
- Konflikti med skupinami (vzroki: boj za popularnost, nerazumevanje vrednot/stališč, ...)
- Konflikti v skupini (vzroki: boj za moč, prostor, boj med vlogami, ...)
- Konflikti med osebami – medsebojni konflikti (vzroki: čustveni konflikti, različnost želja, jaz mislim da prav/narobe, meni je všeč-tebi ni, ...)
- Konflikt v meni – notranji konflikti (vzroki: odpor do ognjev zaradi izkušnje v otroštvu, ...)

Kaj pa, če so konflikti skriti?

- Potlačeni konflikti (se jih ne zavedamo)
- Prikriti konflikti (se delamo, kot da jih ni)
- Odkriti konflikti (pasivni / aktivni)

Kako se posameznik odziva na situacije?

Narišete x in y os in določite njun pomen (moj uspeh, njegov uspeh). Nato določite kaj se v posameznem kvadrantu dogaja (oba dobiva, jaz dobim, on dobi ...). Na koncu poskusite odkriti kakšna oblika reševanja konfliktov je značilna tam. Določite tudi mesto »kompromisa«. Sliko rišete in si razlagate sproti in poskušate sami ugotoviti, kaj bi bilo kje ... na koncu naj nastane naslednja slika ...

Temelji reševanja konfliktov

1. Želja (po napredovanju, razumevanju in reševanju konflikta)
2. Sodelovanje vseh
3. Razumevanje stališč
4. Razumevanje argumentov
5. Kreativno prizadevanje za zadostitev vseh potreb

ZA TRENING SI IZBERITE EN KONFLIKT – LAHKO JE NERESNIČEN IN SKUPAJ POTRENIRAJTE REŠEVANJE PO NASLEDNJI METODI:

Koraki uspešnega reševanja konfliktov – metoda brez poraženca (Prgić 2010: 29)

1. Definirajte problem? Katero vedenje je vpleteno? Kaj hoče vsaka oseba? (tehnike: aktivno in sočutno poslušanje, povzemanje, parafraziranje itd.)
2. Zberite več možnih rešitev.
3. Ovrednotite ideje.
4. Izberite rešitev, s katero se strinjajo vsi.
5. Kako boste rešitev udejanjili? (Kdo bo odgovoren za vsako nalogo? Časovnica?)
6. Ovrednotite uspešnost rešitve. Po določenem času se vprašajte – smo zadovoljni s svojo odločitvijo? Kako dobro deluje? Bi morali kaj spremeniti?

Razrešeni konflikti prispevajo k širjenju znanja in poglobljanju razumevanja sveta in življenja, omogočajo intenzivnejše sodelovanje med popotniki in prinašajo višjo raven prijaznosti v odnosih ter omogočajo večje zaupanje; tako sebi kot drugemu.

KJE SI?

Za zaključek srečanja zopet ponovimo štiri kote. Tokrat si želimo na podlagi celotne delavnice nekako doseči soglasje – načeloma naj bi se vsi postavili pod plakat »strinjam se« (ni pa nujno).

1. **Učiti se moram sprejemati in podajati kritiko.**
2. **Nestrinjanje, podano na napačen način, lahko privede do konflikta.**
3. **Bolj homogena skupina je učinkovitejša, skupina različnih je kvalitetnejša.**

Kotiček za definicije iz SSKJ, 2000:

Konflikt je duševno stanje nemoči zaradi nasprotujočih si teženj: nasprotje, napetost. Taka hotenja nujno povzročajo konflikt.

Konsenz je soglasje, privolitev.

Kompromis je sporazum, pri katerem vsaka od nasprotujočih si strani delno popusti pri svojih zahtevah, pogojih, delni sporazum.

Kritika je ocena, analiza dela zaradi splošne presoje in ločitve pozitivnih in negativnih sestavin.

Aktivnost Flaša konflikta je bila pripravljena na TŠ trener (oktober 2016) v delovni skupini, ki so jo sestavljali M. Markovič, S. Kastelic, U. Mehle in M. Primožič.

SKVO

»Čas je za notranji mir«

Trajanje: 1,5h (odvisno od dolžine skupnih pogovorov)

Nenasilna komunikacija – trening : **delavnica na podlagi sheme za nenasilno komunikacijo Marshalla Rosenberga.**

M. Rosenberg zagovarja, da se mehanizmi za mir na svetu skrivajo v dveh ključnih vprašanjih in štirih korakih, ki vodijo v prijateljsko in konstruktivno komunikacijo – komunikacijo, ki v prvi vrsti zagotavlja »mir v meni« in posledično tudi »mir med nami«.

UVOD:

Po uvodni molitvi papeža Frančiška, se pogovorite o naslednjih dveh vprašanjih:

- **Kaj je živo v meni?** (Kaj me žene? Kaj me vodi? V kaj verujem?)
- **Kaj lahko naredimo, da bo življenje lepše?** (Kaj lahko prispevam(o)?)

TRENING:

Vsak voditelj v SKVO-ju vzame en list (lahko razmnožite predlogo, lahko pa vzamete prazne liste) in pisalo ter se udobno namesti. En voditelj lahko prevzame vlogo moderatorja (da se ostali lažje osredotočijo), lahko pa se skupaj podate skozi vprašanja. Pri vsakem vprašanju sami presodite *kako se boste povabili v pogovor*, oziroma *koliko boste delili z drugimi*, glede na stopnjo zrelosti ali pripravljenost skupine voditeljev. Aktivnost lahko izkoristite za konkretno reševanje drobnih notranjih konfliktov, lahko pa jo usmerite v trening nenasilne komunikacije (prepoznavanja čustev, potreb in veščina izgovarjanja želja/prošenj za večji MIR v meni). Lahko se po vsakemu vprašanju dalj časa pogovarjate, lahko pa greste skozi vprašanja zgolj individualno in si le na koncu podelite kaj ste doživeli kot učno izkušnjo skozi celotno aktivnost.

4 koraki:

- **Kaj me moti?** Treniranje objektivnosti
- **Kako se ob tem počutim?** Prepoznavanje čustev in ubeseditev!
- **Kakšne so moje potrebe?** Odgovarjanje na vprašanje *Zakaj* in iz kje izvirajo ti moji notranji nemiri.
- **Ideja, rešitev, prošnja.** Kreativnost, ponudbe, predlogi za izboljšanje sveta okrog mene ...

1.

Vprašate se prvo vprašanje : KAJ ME MOTI? Vsak pri sebi izbere **samo eno** situacijo, ki je v tem trenutku živa/aktualna v njemu. Ali pa situacijo, ki se pogosto dogaja. Važno je, da izberete res samo eno stvar, ki vas moti. Zapišete! → 5 minut tišine za zapis.

Potem si **podelite** vaše zapise in en drugemu **pomagajte**, da oblikujete/popravite zapis tako, da bo čim bolj objektivni. Da odstranite vse kar je domneva, kar je stališče koga drugega, kaj je občutek ... trenirajte objektivnost.

2.

Ko se vam zazdi, da ste vsi dobro popravili svoje zapise tega, kar vas moti, odprete naslednje vprašanje : KAKO SE OB TEM POČUTIM? Res se osredotočite zgolj na lastne občutke → 5 minut tišine za zapis.

Tisti, ki želijo, delijo svoj zapis. Pomagate en drugemu presoditi, če so res izraženi zgolj občutki in čustva in ne drugo kot na primer sodba, mnenje, želje, potrebe, razlogi ...

Za pomoč nekaj (ne)prijetnih čustev in občutkov: čutim jezo, gnus, žalost, zaskrbljenost, depresijo, prezir, sram, zavist, arogantnost ... počutim se vznemirjeno, lahkotno, strastno, svobodno, hrepeneče, začudeno, prijazno, srčno, žareče, jasno, cenjeno, navdihnjeno, vitalno, energično. Čutim sladkost življenja, obilje, izpolnjenost, harmonijo, moč, drznost, pogum, čutim kako je Stvarstvo široko in radodarno ...

3.

Tretje po vrsti si zastavite vprašanje KAJ POTREBUJEM? Smer vam lahko nakažejo občutki iz drugega vprašanja, ki naj bi imeli svoj izvor ravno v nezadovoljenih potrebah. »Zakaj mislim, da se tako počutim? Kaj potrebujem, da to popravim?« Pazite, da ločite potrebe od želja. Pomagajte si tako, da iz zapisa odstranite vse osebe in dejanja (morda lahko zadovolji potrebo tudi kakšna druga oseba ali se izpolni preko kakšnega drugega dejanja). Zapišete torej zgolj potrebe. → 5 minut tišine za zapis.

Trenirajte se v opisovanju potreb in razlikovanju med potrebami, čustvi in željami. Primer napačne potrebe »potrebujem razumevanje s strani sovoditelja«, pravilno je samo zapisano »potrebujem razumevanje« kot potreba. Če se tako odločite v SKVO-ju, si podelite tudi te zapise in se s skupnimi močmi izboljšajte v prepoznavanju potreb.

Za pomoč nekaj potreb: razumevanje, stabilnost, videti oz. biti viden, samostojnost, povezanost, kompetentnost, enakost, enakopravnost, podpora, intimnost, red, harmonija, mir, igrivost, varnost, nadzor, zaupanje, toplina, izziv, zavedanje, samospoštovanje, spoštovanje, sočutje, samoaktualizacija – smisel, užitek, denar, razkošje, ugled, vpliv ...

* na internetu M. Rosenberg ponuja zalogovnik potreb: <https://www.cnvc.org/Training/needs-inventory>.

4.

Za konec si vzemite še 5 minut in oblikujte **željo** oziroma **predlog / dejanje / AKCIJO**, ki bi mi pomagala pri tistem, kar me moti. Izražena želja naj vsebuje jasno akcijo. Jasen odgovor na »kaj narediti«. Naj ne bo v oblaku, naj bo dejanje jasno, oprijemljivo, naj ne odpira dvomov kako si vi to dejanje predstavljate. Nekaj v smislu »Bolje bi se počutil, če bi me vsaj 5 minut poslušal, brez da bi me prekinjal.«

Pazljivi moramo biti, da ne mešamo potreb z željami. »Potrebujem razumevanje. Prosim, a me lahko razumeš.« Želja mora biti bolj natančna v smislu akcijskosti – kaj želim od SKVO-ja, od sovoditelja, od nekoga, da naredi – kaj bo naredil, da mi bo dal vedeti, da me razume. Bolje je torej: »Želim, da mi s svojimi besedami pove, kaj je slišal.«

Avtorica delavnice za SKVO je povzemala iz učnih gradiv o nenasilni komunikaciji ter iz predavanj Marshalla Rosenberga. Dodatno branje: NONVIOLENT COMMUNICATION: Dostopno na: <http://www.ayahuasacasi.com/english/articles/NVC.pdf>, 20. 10. 2016.

PRILOGA 3 – NENASILNA KOMUNIKACIJA

POTREBUJEM...

AKCIJA ZA IZBOLJŠANJE:

PRILOGA 4 – CILJI TRAJNOSTNEGA RAZVOJA

Na Vrhu OZN o trajnostnem razvoju je bila 25. septembra 2015 soglasno sprejeta Agenda 2030 za trajnostni razvoj, ki predstavlja zgodovinski dogovor mednarodne skupnosti za odpravo revščine, zmanjševanje neenakosti, zagotovitev napredka ter zaščite okolja za sedanje in bodoče generacije. V ospredju nove razvojne agende je tudi spoštovanje človekovih pravic in enakovrednosti spolov ter zagotavljanje blaginje, miru in varnosti za vse ljudi in skupnosti.

Agenda 2030 za trajnostni razvoj na uravnotežen način povezuje tri dimenzije trajnostnega razvoja – ekonomsko, socialno in okoljsko – in jih prepleta skozi 17 ciljev trajnostnega razvoja, ki jih bo treba uresničiti do leta 2030. Pomembna značilnost nove agende je univerzalnost: ob upoštevanju nacionalnih okoliščin bodo njene cilje uresničevale vse države sveta, tako države »v razvoju« kot tudi »razvite države«.

Pomemben cilj v katerem lahko prepoznate tudi pomen akcij z globalno dimenzijo oz. akcij globalnega učenja je cilj 4 – kakovostna izobrazba, in znotraj cilja 4, cilj 4.7., ki pravi: »Do leta 2030 poskrbeti, da bodo vsi učenci pridobili znanje in spretnosti, potrebne za spodbujanje trajnostnega razvoja, tudi z izobraževanjem o trajnostnem razvoju in trajnostnem načinu življenja, človekovih pravicah, enakosti spolov, spodbujanju kulture miru in nenasilja, državljanstvu sveta ter spoštovanju kulturne raznolikosti in prispevka kulture k trajnostnemu razvoju«.

Lansko leto je gradivo za Teden globalnega učenja 2015 spodbudilo razprave o pojmu enakost-enakovrednost-enakopravnost (5. cilj). Po posvetu s predstavnikom iz Urada za enake možnosti, smo skavtski trenerji globalnega učenja izbrali izraz »enakovrednost« in pripravili nov prevod vseh ciljev TR, ki ga lahko uporabljate in širite naprej.

Veseli nas, da ste prebrali oz. preleteli gradivo pripravljeno za Teden globalnega učenja do zadnje strani. Upamo, da smo vas spodbudili in se boste lotili kakšne od predlaganih aktivnosti na vaših rednih tedenskih srečanjih. Načeloma želimo, da mlade skavte in skavtinje spomnite na TGU prav v času od 13. do 20. novembra 2016, ko ta poteka, nič pa ne bo narobe, če boste aktivnosti izvajali tudi kasneje.

Več info: Global Education Week – GEW 2016, North-South Centre of Council of Europe, [LINK](#)

ZA NAŠITKE GLOBALNEGA UČENJA:

Na naslov barbara.tehovnik@skavt.net (oz. v pisarno ZSKSS) sporočite/pošljite:

- slikico, posneto med izvajanjem aktivnosti + kratek in zanimiv zapis (učne) izkušnje,
- število udeležencev (za prejem našitkov) – [spletni obrazec](#).

... IN ...

Ne pozabite na objavo v FB Skavtski sobi!

#globalnoucenje
#razmislijamoglobalno
#activeglobalcitizens
#tgu2016

Koordinator projekta pri ZSKSS: Barbara Tehovnik

Predlogi aktivnosti so nastali v okviru projekta SKAVTINJE IN SKAVTI RAZMIŠLJAMO GLOBALNO!, ki ga ZSKSS izvaja v sodelovanju z društvom Humanitas ter drugimi partnerskimi organizacijami iz sedmih evropskih držav. Delavnica »Flaša konflikta« je nastala v okviru delovnih skupin na TŠ Trener 2016.

“Projekt je sofinanciran s strani Evropske unije. Vsebina dokumenta je izključno odgovornost ZSKSS in v nobenem pogledu ne izraža stališča EU.”